

Súd: Správny súd v Bratislave
Spisová značka: TT-43Sa/24/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2022200327
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 01. 2026
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viktória Kurucová
ECLI: ECLI:SK:SpSBA:2026:2022200327.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Bratislave v konaní pred sudkyňou JUDr. Viktóriou Kurucovou, v právnej veci žalobkyne: A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XXXX/XX, E. D. F., zastúpená opatrovníkom A. A. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XXXX/XX, E. D. F., na základe rozsudku Okresného súdu Trnava, č. k. 20Ps/1/2014-67 zo dňa 08.10.2014, právoplatného dňa 28.10.2014, právne zastúpená JUDr. Darinou Kurňavovou, advokátkou, so sídlom Kapitulská 5, Trnava, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, so sídlom ul. 29. augusta č. 8-10, Bratislava, o správnej žalobe v sociálnych veciach, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. XXXXX-X/XXXX-XX zo dňa 30.09.2022 takto

rozhodol:

I. Správny súd v Bratislave žalobu z a m i e t a .

II. Správny súd v Bratislave účastníkom konania nárok na náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

I. Administratívne konanie

1. Rozhodnutím č. 926-16/2022-TT zo dňa 15.06.2022 Sociálna poisťovňa – pobočka Trnava (ďalej len „správny orgán prvého stupňa“), vychádzajúc z ustanovenia § 5 a § 21 ods. 1 a 4 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení účinnom v rozhodnom čase (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) rozhodla, že žalobkyňi ako samostatne zárobkovo činnnej osobe povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie nezaniklo dňa 31.03.2007, ale zaniklo 30.06.2009 (ďalej len ako „prvostupňové rozhodnutie“). Správny orgán prvého stupňa v odôvodnení prvostupňového rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa mala postavenie samostatne zárobkovo činnnej osoby na základe rozhodnutia vydaného Trnavským samosprávnym krajom, evidovaného pod č. TA/2006/3543 zo dňa 08.09.2006. Uvedené oprávnenie bolo zrušené rozhodnutím Trnavského samosprávneho kraja, evidovaným pod č. TA/2007/1784 zo dňa 27.02.2007 ku dňu 31.03.2007. Dňa 17.09.2008 podala žalobkyňa registračný list fyzickej osoby – odhlášku z povinného nemocenského a dôchodkového poistenia samostatne zárobkovo činnnej osoby k 31.03.2007. Z údajov poskytnutých Slovenskou lekárskou komorou bolo dňa 07.04.2016 zistené, že žalobkyňa mala vydané rozhodnutie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe v povolani lekárskeho, v odbore pediatria, dorastové lekárske, evidované pod č. G. s platnosťou od 11.11.2005 a rozhodnutie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe v povolani lekárskeho, v odbore všeobecné lekárske, evidované pod č. TT/0882/06 s platnosťou od 30.06.2006. Uvedené rozhodnutia boli zrušené dňa 19.11.2016. Podľa údajov poskytnutých Finančným riaditeľstvom SR žalobkyňa dosiahla za roky 2006 a 2007 príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti vyšší ako 12-násobok minimálneho vymeriavacieho základu. V roku 2008 dosiahla žalobkyňa z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti príjem nižší ako 12-násobok minimálneho vymeriavacieho základu. Vzhľadom na to žalobkyňi povinné nemocenské a povinné dôchodkové poistenie nezaniklo dňa 31.03.2007, ale dňa 30.06.2009, a to na základe príjmu dosiahnutého v roku 2008.

2. Žalobkyňa v odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu zo dňa 08.07.2022 žiadala, aby správny orgán prvého stupňa odvolaniu v celom rozsahu sám vyhovel resp. aby odvolací orgán prvostupňové rozhodnutie zrušil. Poukázala sa to, že v právnej veci zániku účasti žalobkyne na povinnom nemocenskom a povinnom dôchodkovom poistení rozhodol správny orgán prvého stupňa rozhodnutím č. XXXXX-XX/XXXX-XX zo dňa 25.05.2016, ktoré bolo predmetom preskúmania zákonnosti a Krajský súd v Trnave rozsudkom, sp. zn. 45Sa/17/2017 zo dňa 21.06.2018 rozhodol tak, že uvedené rozhodnutie zrušil a vec vrátil správne orgánu prvého stupňa na ďalšie konanie. Kasačná sťažnosť proti uvedenému rozsudku bola zamietnutá. Správny orgán prvého stupňa následne vydal v tomto konaní odvolaním napadnuté rozhodnutie. Žalobkyňa poukázala na právne názory uvedené v bodoch 74. – 79. odôvodnenia rozsudku Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 45Sa/17/2017 zo dňa 21.06.2018 a na body 15. – 17. odôvodnenia rozsudku Najvyššieho správneho súdu SR, sp. zn. 7Sžsk/137/2018 zo dňa 27.04.2022. Uviedla, že do odvolaním napadnutého prvostupňového rozhodnutia neboli premietnuté a odstránené vytykané procesné vady. Uviedla tiež, že postupom správneho orgánu prvého stupňa bol porušený čl. 6 ods. 1 Dohovoru, teda právo na prejednanie a rozhodnutie veci v primeranej lehote ako súčasť podmienok spravodlivého procesu. Vyjadrila tiež nesúhlas s právnym posúdením licencie L1A ako dôvodu pre vznik štatútu samostatne zárobkovo činné osoby.

3. Keďže správny orgán prvého stupňa nevyhovel odvolaniu žalobkyne v celom rozsahu, postúpil ho na rozhodnutie žalovanej.

4. Sociálna poisťovňa – ústredie (ďalej len „žalovaná“) rozhodnutím č. XXXXX-X/XXXX-XX zo dňa 30.09.2022 odvolanie žalobkyne proti prvostupňovému rozhodnutiu zamietla v celom rozsahu a prvostupňové rozhodnutie potvrdila (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“). V odôvodnení opísala doterajší priebeh administratívneho konania. Poukázala na to, že Krajský súd v Trnave v rozsudku, sp. zn. 45Sa/17/2017 zo dňa 21.06.2018 vytkol žalovanej chybnú opravu predchádzajúceho rozhodnutia a zmatečnosť spočívajúcu v zámene osoby účastníka konania (žalobkyne a súdom ustanoveného opatrovníka), ktoré navodzovali dojem, že zánik povinného sociálneho poistenia bol určený inej osobe. Poukázala aj na závery Najvyššieho správneho súdu SR, uvedené v rozsudku, sp. zn. 7Sžsk/137/2018 zo dňa 27.04.2022, v ktorom kasačný súd okrem iného poukázal aj na rozsudok veľkého senátu Najvyššieho správneho súdu SR, sp. zn. 1Vs/3/2019 zo dňa 24.11.2020, podľa ktorého je licenciu L1A potrebné považovať za oprávnenie na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu v zmysle § 5 písm. c) zákona, na základe ktorého je lekár – držiteľ licencie L1A považovaný za samostatne zárobkovo činnú osobu na účely sociálneho poistenia. Žalobkyňa mala napriek zrušeniu povolenia č. TA/2006/3543 zo dňa 08.09.2006 rozhodnutím Trnavského samosprávneho kraja č. j. TA/2007/1784 zo dňa 27.02.2007 na účely sociálneho poistenia právne postavenie samostatne zárobkovo činné osoby aj po 31.03.2007, pretože naďalej mala platné oprávnenie na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu, ktorými boli licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe v povolání lekár (licencie typu A- sp. zn. L1A/TT/0433/05 a L1A/TT/0882/06). Zároveň za roky 2005 až 2007 jej príjmy z podnikania presiahli zákonom ustanovenú hranicu príjmov. Z dôvodu, že žalobkyňa mala v roku 2008 ako samostatne zárobkovo činná osoba príjem zo samostatnej zárobkovej činnosti nižší ako zákonom stanovená suma, účastníčke konania v súlade s § 21 ods. 1 zákona o sociálnom poistení v znení účinnom v rozhodnom čase zaniklo povinné sociálne poistenie dňa 30.06.2009. Zákon upravuje premlčanie len vo vzťahu k právu žalovanej predpísať a vymáhať poistené, penále a pokuty, ale neupravuje premlčanie vo vzťahu k právu rozhodovať o vzniku povinného sociálneho poistenia. Zákon tiež neukladá žalovanej povinnosť dať účastníkovi pred vydaním rozhodnutia vyjadriť sa k jeho podkladu a k spôsobu jeho zistenia (rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 7Sžso/20/2010 zo dňa 24.02.2011). Prvostupňové rozhodnutie spĺňa náležitosti rozhodnutia podľa § 209 zákona o sociálnom poistení, pričom je zrejmé, na základe ktorých ustanovení správny orgán prvého stupňa dospel k právnemu záveru uvedenému vo výroku prvostupňového rozhodnutia a ktoré skutočnosti boli podkladom pre vydanie prvostupňového rozhodnutia.

II. Správna žaloba

5. Správnu žalobou zo dňa 15.11.2022, doručenu Krajskému súdu v Trnave dňa 15.11.2022, žalobkyňa žiadala, aby súd zrušil napadnuté rozhodnutie, ako aj prvostupňové rozhodnutie a vec vrátil žalovanej na ďalšie konanie. Napadnuté rozhodnutie považuje žalobkyňa za nezákonné z dôvodu, že vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci.

6. Žalobkyňa poukázala na rozsudok Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 45Sa/17/2017 zo dňa 21.06.2018, ktorým bolo v predmetnej veci zrušené rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa č. XXXXX-XX/XXXX-XX zo dňa 25.05.2016 a na právne názory súdu uvedené v bodoch 74.-79. odôvodnenia rozsudku. Podľa názoru žalobkyne neboli v administratívnom konaní splnené ani minimálne požiadavky kladené na konania a rozhodnutia správnych orgánov, vyplývajúce napr. z Rezolúcie Výboru ministrov Rady Európy /77/ 31 zo dňa 28.09.1977 o ochrane jednotlivca v súvislosti s rozhodnutiami správnych orgánov. Z uvedeného rozsudku vyplýva, že pre orgány verejnej správy platí povinnosť v procese administratívnych konaní priamo aplikovať zásady správneho konania bez ohľadu na to, či sa na nich explicitne vzťahuje použitie Správneho poriadku. Správny orgán prvého stupňa však napriek právnym záverom Krajského súdu v Trnave, vrátane nariadenia ústneho pojednávania, vydal prvostupňové rozhodnutie zhodné s predchádzajúcim prvostupňovým rozhodnutím, ktoré bolo rozsudkom Krajského súdu v Trnave zrušené. Najvyšší správny súd SR v bode 15. odôvodnenia rozsudku, sp. zn. 7Sžsk 137/2018 zo dňa 27.04.2022 odôvodnil zamietnutia kasačnej sťažnosti aj s poukazom na § 210 ods. 2 zákona o sociálnom poistení, podľa ktorého sú organizačné zložky povinné rozhodnúť vo veci zániku poistenia v sporných prípadoch najneskôr do 60 dní od začatia konania resp. do 120 dní v mimoriadne zložitých prípadoch. Žalobkyňa poukázala aj na obsahom bodov 16. a 17. odôvodnenia rozsudku kasačného súdu, sp. zn. 7Sžsk 137/2018 zo dňa 27.04.2022 s tým, že žalovaná v ďalšom konaní neodstránila súdmi vytýkané vady.

7. Žalobkyňa namieta porušenie čl. 6 ods. 1 Dohovoru postupom žalovanej vo vzťahu k prejednaní a rozhodnutiu veci v primeranej lehote.

8. Žalobkyňa vyjadrila nesúhlas s právnym posúdením licencie L1A ako dôvodu pre vznik štatútu samostatne zárobkovo činnnej osoby a poukázala na to, že iní účastníci (lekári) v obdobných veciach podali ústavné sťažnosti týkajúce sa významu licencie L1A v súvislosti so vznikom statusu samostatne zárobkovo činnnej osoby a následnou existenciou účasti na sociálnom poistení. Rozhodnutie žalovanej preto považuje za nedôvodné, nepreskúmateľné, nezrozumiteľné a porušujúce základné práva a slobody účastníkov konania.

9. Žalobkyňa ďalej namietala, že žalovaná sa v napadnutom rozhodnutí nedostatočne vysporiadala s právnym názorom a skutočnosťami uvedenými v odvolaní žalobkyne. Napadnutému rozhodnutiu chýba presvedčivosť. V konaní bola porušená zásada súčinnosti konajúceho správneho orgánu s účastníkom konania a boli porušené procesné práva žalobkyne ako účastníčky správneho konania (právo byť informovaná o začatí konania, právo byť informovaná o podkladoch na vydanie rozhodnutia a právo vyjadriť sa k spôsobu ich získania a k ich obsahu, právo navrhnúť dôkazy). Žalovaná vo veci sporného zániku poistenia rozhodla po viac ako 15 rokoch od podania odhlášky z povinného dôchodkového poistenia a žalobkyňa bola preto v dobrej viere, že dátum zániku jej sociálneho poistenia ako samostatne zárobkovo činnnej osoby nie je sporný. Žalobkyňa v tejto súvislosti spochybňuje naplnenie princípu právnej istoty a je presvedčená, že žalovaná nie je po 01.01.2015 oprávnená späťne posudzovať zánik povinného sociálneho poistenia aplikovaním novely zákona o sociálnom poistení účinnej od 01.01.2015.

III. Vyjadrenie žalovanej

10. Vo vyjadrení žalovanej k žalobe zo dňa 11.01.2023 žalovaná žiadala, aby súd žalobu ako nedôvodnú zamietol. Žalobné námietky žalobkyne nepovažovala za dôvodné.

11. Žalovaná v úvode vyjadrenia opísala priebeh administratívneho konania vrátane predchádzajúceho súdneho prieskumu skôr vydaného rozhodnutia správneho orgánu prvého stupňa v predmetnej veci. K námietkam žalobkyne, že žalovaná nerešpektovala závery uvedené v rozsudku Krajského súdu v Trnave, žalovaná uviedla, že závery krajského súdu týkajúce sa nepreskúmateľnosti prvostupňového rozhodnutia a nesprávneho procesného postupu správneho orgánu prvého stupňa boli vyvrátené rozsudkom Najvyššieho správneho súdu SR, sp. zn. 7Sžsk 137/2018 zo dňa 27.04.2022, v ktorom kasačný súd konštatoval, že k takým porušeniam zo strany žalovanej, aké jej krajský súd vytýkal, nedošlo resp. uviedol, že ide o také porušenia, ktoré nie sú podstatné a nezakladajú dôvod na zrušenie správnu žalobou napadnutého rozhodnutia. Za jediný objektívny dôvod na zrušenie správneho rozhodnutia kasačný súd považoval skutočnosť, že v dôsledku opravy napadnutého správneho rozhodnutia č. XXXXX-XX/XXXX-XX zo dňa 25.05.2016, vykonanej listom správneho orgánu prvého stupňa č. XXXXX-XX/XXXX-XX zo dňa 08.09.2016, sa prvostupňové rozhodnutie stalo nezrozumiteľným a nesprávnym.

12. Žalovaná tiež rozporovala, že by kasačný súd konštatoval porušenie ustanovenia § 210 ods. 2 zákona o sociálnom poistení zo strany žalovanej a poukázala na to, že lehota uvedená v tomto zákonom ustanovení je procesnou lehotou, ktorej nedodržanie nemá vplyv na zákonnosť vydaného rozhodnutia, ako vyplýva aj z judikatúry (rozsudok Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 1S/209/2015 zo dňa 26.01.2017, rozsudok Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 20S/52/2016 zo dňa 20.03.2017, rozsudok Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 23Sa/25/2018 zo dňa 08.10.2018, rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 1S/13/2014 zo dňa 28.10.2014 v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 9Sžso/3/2015 zo dňa 28.10.2017, rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 9Sžsk/162/2018 zo dňa 30.10.2019.

13. Žalovaná uviedla, že o skutočnosti, že žalobkyňa bola aj po 31.03.2007 držiteľkou ďalších oprávnení na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu – licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe číslo: TA/2006/3543, vydanej Slovenskou lekárskou komorou dňa 08.11.2005 a licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe číslo LA/TT/0882/06, vydanej Slovenskou lekárskou komorou dňa 22.08.2006, sa dozvedela z údajov poskytnutých Slovenskou lekárskou komorou dňa 07.04.2016 a bola povinná vo veci zániku povinného poistenia žalobkyne rozhodnúť ako o spornom prípade. Zákon o sociálnom poistení neukladá žalovanej lehotu, v ktorej má rozhodnúť o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia v sporných prípadoch (rozsudok Najvyššieho správneho súdu SR, sp. zn. 7Sžsk/31/2019 zo dňa 06.07.2022, rozsudok Najvyššieho správneho súdu SR, sp. zn. 9Sžsk/73/2019 zo dňa 06.07.2022, rozsudok Najvyššieho správneho súdu SR, sp. zn. 9Sžsk/107/2019 zo dňa 24.08.2022 a rozsudok Najvyššieho správneho súdu SR, sp. zn. 9Sžsk/117/2019 zo dňa 24.08.2022, rozsudok Najvyššieho správneho súdu SR, sp. zn. 7Sžsk/137/2018 zo dňa 27.04.2022). Ak by žalobkyňa bola oznámila, že je držiteľkou licencie L1A, mohol správny orgán prvého stupňa konať a rozhodnúť vo veci zániku jej sociálneho poistenia skôr, s poukazom na povinnosť podľa § 227 ods. 2 písm. a) zákona o sociálnom poistení (rozsudok Najvyššieho správneho súdu SR, sp. zn. 7Sžsk/35/2020 zo dňa 24.08.2022, rozsudok Najvyššieho správneho súdu SR, sp. zn. 7Sžsk/127/2018 zo dňa 27.04.2022). Skutočnosť, že žalovaná vo veci nekonala, nebolo spôsobené jej nezáujmom, keďže nemala vedomosť o relevantných skutočnostiach spôsobujúcich spornosť zániku sociálneho poistenia, ale skutočnosťou, že žalobkyňa neoznámila žalovanej relevantné skutočnosti, ako aj dĺžkou predchádzajúceho súdneho konania.

14. Žalovaná ďalej poukázala na to, že nedošlo k porušeniu procesných práv žalobkyne, keďže zákon o sociálnom poistení neobsahuje všeobecné ustanovenie o tom, že účastníkov treba o začatí konania upovedomiť a dať im možnosť vyjadriť sa k podkladu rozhodnutia pred jeho vydaním (rozsudok Najvyššieho správneho súdu SR, sp. zn. 7Sžsk 137/2018 zo dňa 27.04.2022).

15. K námietke významu licencie L1A na výkon samostatnej zdravotníckej praxe na účely sociálneho poistenia žalovaná poukázala na rozsudok veľkého senátu správneho kolégia Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 1Vs/3/2019 zo dňa 24.11.2020, ktorý bol aj predmetom preskúmania v konaní pred Ústavným súdom SR a ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol. Poukázala aj na ustanovenie § 466 ods. 3 SSP. Pokiaľ ide o poistné za sporné obdobie, dlžná suma už bola žalobkyňi predpísaná rozhodnutím správneho orgánu prvého stupňa č. XXX-XXXXXXXXXX-XXXX/XX zo dňa 06.07.2016 a konanie o odvolaní proti tomuto rozhodnutiu je prerušené do skončenia súdneho konania vo veci zániku povinného sociálneho poistenia. Rozhodnutie o predpísaní penále nebolo ku dňu podaniu tohto vyjadrenia k žalobe vydané.

16. K tvrdeniu žalobkyne, že žalovaná nie je oprávnená po 01.01.2015 spätne posudzovať zánik povinného poistenia žalovaná uviedla, že jej nie je zrejmé, na základe čoho tak žalobkyňa usúdila, keďže tento svoj názor nijako neodôvodnila a nepoukázala na žiadne ustanovenie zákona o sociálnom poistení, ktoré by žalovanej zakazovalo rozhodovať spätne o tejto veci.

IV. Ďalšie vyjadrenia účastníkov konania

17. Žalobkyňa vo vyjadrení k vyjadreniu žalovanej (replike) zo dňa 22.02.2023 uviedla, že žalovaná ignoruje dôvod zrušenia preskúmaného rozhodnutia vo veci zániku povinného sociálneho poistenia uvedený v bode 17. rozsudku Najvyššieho správneho súdu SR, sp. zn. 7Sžsk 137/2018 zo dňa 27.04.2022. Žalobkyňa zotrvala na názore vyjadrenom v čl. IV., V. a VI. správnej žaloby. Pokiaľ ide o predpísanie sumy dlžného poistného, takéto rozhodnutie nemôže nadobudnúť účinky pre vznik povinnosti, pretože jeho vydanie predchádza právoplatnosťou rozhodnutia žalovanej o zániku účasti

žalobkyne na sociálnom poistení. Poukázala na to, že v podmienkach materiálneho právneho štátu súdy nielen rešpektujú právo, ale jeho výklad a aplikácia musí smerovať k spravodlivému výsledku.

18. Žalovaná sa napriek výzve k vyjadreniu žalobkyne zo dňa 22.02.2023 nevyjadrila.

V. Konanie na správnom súde

19. Podľa ustanovenia § 493e SSP „Konania začaté a neskončené do 30. júna 2023 sa dokončia podľa tohto zákona v znení účinnom do 30. júna 2023; ustanovenie § 493f tým nie je dotknuté.“

20. Podľa ustanovenia § 199 písm. a) zák. č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku v znení účinnom do 30.06.2023 (ďalej len „SSP“) „Sociálnymi vecami sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie Sociálnej poisťovne.“

21. Podľa ustanovenia § 199 ods. 2 SSP „V konaní podľa tejto hlavy správny súd zohľadňuje špecifické potreby vychádzajúce zo zdravotného stavu a sociálneho postavenia účastníka konania - fyzickej osoby a poskytuje jej poučenie o jej procesných právach a povinnostiach.“

22. Podľa ustanovenia § 199 ods. 3 SSP „Ak nie je v tejto hlave ustanovené inak, použijú sa na konanie v sociálnych veciach ustanovenia o konaní o všeobecnej správnej žalobe.“

23. Podľa § 202 ods. 2 SSP „Správnu žalobu fyzickej osoby správny súd posudzuje neformálne. Ak je žalobcom právnická osoba, správna žaloba musí obsahovať všetky náležitosti uvedené v odseku 1 a § 182 ods. 1.“

24. Podľa § 203 ods. 1 SSP „Rozsah správnej žaloby fyzickej osoby a jej dôvody možno zmeniť alebo doplniť až do rozhodnutia správneho súdu.“

25. Podľa § 203 ods. 2 SSP „Pri správnej žalobe fyzickej osoby nie je správny súd viazaný žalobnými bodmi.“

26. Správny súd v Bratislave (ďalej len „správny súd“ alebo „súd“) ako vecne a miestne príslušný (§ 10 a § 13 ods. 3 SSP) po preskúmaní administratívneho spisu, napadnutého rozhodnutia a postupu žalovanej dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná a je potrebné ju podľa § 190 SSP v spojení s § 199 ods. 3 SSP zamietnuť. Správny súd rozhodol vo veci na pojednávaní bez prítomnosti účastníkov konania, ktorí svoju neprítomnosť riadne ospravedlnili a súhlasili s prerokovaním veci v ich neprítomnosti. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 13.01.2026 (§ 137 ods. 3 SSP).

VI. Aplikovaná právna úprava

27. Podľa ustanovenia § 5 zákona o sociálnom poistení v znení účinnom v rozhodnom čase „Samostatne zárobkovo činná osoba podľa tohto zákona je fyzická osoba, ktorá

a) vykonáva poľnohospodársku výrobu vrátane hospodárenia v lesoch a na vodných plochách a je zapísaná do evidencie podľa osobitného predpisu,

b) má oprávnenie prevádzkovať živnosť,

c) má oprávnenie na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu okrem činnosti fyzickej osoby v pracovnom pomere, na ktorej výkon je povinná mať oprávnenie podľa osobitného predpisu,

d) je spoločníkom verejnej obchodnej spoločnosti alebo komplementárom komanditnej spoločnosti,

e) vykonáva športovú činnosť zárobkovo, ale nie v pracovnom pomere,

f) vykonáva činnosť obchodného zástupcu.“

28. Podľa ustanovenia § 21 ods. 1 zákona o sociálnom poistení v znení účinnom v rozhodnom čase „Povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie samostatne zárobkovo činnnej osobe vzniká od 1. júla kalendárneho roka nasledujúceho po kalendárnom roku, za ktorý jej príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu alebo výnos súvisiaci s podnikaním a s inou samostatnou zárobkovou činnosťou bol vyšší ako 12-násobok vymeriavacieho základu uvedeného v § 138 ods. 9, a zaniká 30. júna kalendárneho roka nasledujúceho po kalendárnom roku, za ktorý jej príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu alebo výnos súvisiaci s podnikaním a s inou samostatnou zárobkovou činnosťou nebol vyšší ako 12-násobok vymeriavacieho základu uvedeného v § 138 ods. 9, ak tento zákon neustanovuje inak.“

29. Podľa ustanovenia § 21 ods. 4 písm. b) zákona o sociálnom poistení v znení účinnom v rozhodnom čase „Povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie zaniká vždy samostatne zárobkovo činnnej osobe uvedenej v § 5 písm. b) a c) dňom zániku týchto oprávnení, a samostatne zárobkovo činnnej osobe uvedenej v § 5 písm. c) odo dňa vzniku pracovného pomeru, v ktorom na výkon činnosti je povinná mať oprávnenie podľa osobitného predpisu, ak od tohto dňa podľa svojho vyhlásenia nevykonáva činnosť samostatne zárobkovo činnnej osoby uvedenej v § 5 písm. c).“

30. Podľa ustanovenia § 172 ods. 1 zákona o sociálnom poistení v znení účinnom v rozhodnom čase „Na konanie vo veciach sociálneho poistenia sa nevzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní. Všeobecný predpis o správnom konaní sa nevzťahuje ani na konanie vo veciach starobného dôchodkového sporenia v rozsahu upravenom týmto zákonom.“

31. Podľa ustanovenia § 172 ods. 3 písm. b) zákona o sociálnom poistení v znení účinnom v rozhodnom čase „Konanie vo veciach podľa odseku 1 je iné konanie (ďalej len "nedávkové konanie").“

32. Podľa ustanovenia § 172 ods. 5 zákona o sociálnom poistení v znení účinnom v rozhodnom čase „Predmetom nedávkového konania je rozhodovanie o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia v sporných prípadoch, o poistnom v sporných prípadoch, príspevku na starobné dôchodkové sporenie v sporných prípadoch, o pokute, penále, povolení splátok dlžných súm poistného, príspevku na starobné dôchodkové sporenie, pokuty, penále a o zaradení zamestnávateľa do nebezpečnostnej triedy.“

33. Podľa ustanovenia § 227 ods. 2 písm. a) zákona o sociálnom poistení v znení účinnom v rozhodnom čase „Poistenec a poberateľ dávky sú povinní preukázať skutočnosti rozhodujúce na vznik, trvanie, prerušenie a na zánik sociálneho poistenia.“

34. Podľa ustanovenia § 228 ods. 3 zákona o sociálnom poistení v znení účinnom v rozhodnom čase „Samostatne zárobkovo činná osoba je povinná prihlásiť sa na nemocenské poistenie a dôchodkové poistenie najneskôr do ôsmich dní od vzniku týchto poistení a odhlásiť sa z týchto poistení do ôsmich dní od ich zániku.“

35. Podľa ustanovenia § 228 ods. 7 zákona o sociálnom poistení v znení účinnom v rozhodnom čase „Samostatne zárobkovo činná osoba je povinná plniť povinnosti podľa odsekov 3 a 6 na tlačive alebo inou formou, ktorej obsah a spôsob zasielania určí Sociálna poisťovňa.“

36. Podľa ustanovenia § 3 ods. 4 písm. c) zákona č. 578/2004 Z. z. v znení účinnom v rozhodnom čase „Zdravotnícke povolanie sa vykonáva na základe licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe (§ 10).“

37. Podľa ustanovenia § 10 ods. 1 zákona č. 578/2004 Z. z. v znení účinnom v rozhodnom čase „Samostatnú zdravotnícku prax môžu vykonávať zdravotnícki pracovníci v povolani lekárs, zubný lekár, sestra, pôrodná asistentka, fyzioterapeut, liečebný pedagóg, logopéd, psychológ, špeciálny pedagóg a masér. Na výkon samostatnej zdravotníckej praxe sa vyžaduje licencia na výkon samostatnej zdravotníckej praxe [§ 68 ods. 1 písm. a)].“

38. Podľa ustanovenia § 10 ods. 2 zákona č. 578/2004 Z. z. v znení účinnom v rozhodnom čase „Samostatná zdravotnícka prax podľa odseku 1 je poskytovanie zdravotnej starostlivosti v zdravotníckom zariadení, ktoré prevádzkuje iný poskytovateľ na základe povolenia, ak v odseku 3 nie je ustanovené inak, alebo na inom mieste ako v zdravotníckom zariadení.“

39. Podľa ustanovenia § 68 ods. 1 písm. a) zákona č. 578/2004 Z. z. v znení účinnom v rozhodnom čase „Licencie sa vydávajú na výkon samostatnej zdravotníckej praxe (§ 10) zdravotníckym pracovníkom v povolani lekárs, zubný lekár, sestra, pôrodná asistentka, fyzioterapeut, liečebný pedagóg, logopéd, psychológ, špeciálny pedagóg a masér.“

VII. Právne posúdenie veci správnym súdom

40. Správny súd uvádza, že s odkazom na zákon č. 151/2022 Z. z. o zriadení správnych súdov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o správnych súdoch“) bol zriadený aj Správny súd v Bratislave. Podľa § 3 ods. 1 zákona o správnych súdoch správne súdy začali svoju činnosť 01.06.2023. V zmysle § 3 ods. 3 písm. b) zákona o správnych súdoch prešla právomoc z Krajského súdu v Bratislave, Krajského súdu v Nitre a Krajského súdu v Trnave na Správny súd v Bratislave. Predmetná právna vec tak prešla na Správny súd v Bratislave a bola pridelená náhodným výberom do samosudcovského oddelenia 13Sa a následne v dôsledku personálnej zmeny obsadenia súdu sudcami bola dňa 21.05.2024 náhodným výberom pridelená do samosudcovského oddelenia 19Sa.

41. Správny súd v prvom rade posudzoval, či boli splnené podmienky konania a dospel k záveru, že žaloba bola podaná včas (§ 181 ods. 1 SSP), oprávnenou osobou (§ 171 ods. 1 SSP) a je prípustná (najmä § 6 a 7 SSP).

42. Súd napadnuté rozhodnutie preskúmal v medziach žalobných bodov, berúc do úvahy aj neviazanosť súdu žalobnými bodmi (§ 203 ods. 2 SSP), vrátane konania, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, pričom

vychádzal zo skutkového a právneho stavu, ktorý tu bol v čase právoplatnosti rozhodnutia žalovanej (§ 119 a § 135 ods. 1 v spojení s ustanovením § 493e SSP). Pri zisťovaní skutkového stavu správny súd vychádzal zo žalovanou predloženého administratívneho spisu.

43. Predmetom súdneho prieskumu je rozhodnutie žalovanej, ktorým žalovaná odvolanie žalobkyne proti prvostupňovému rozhodnutiu zamietla a prvostupňové rozhodnutie potvrdila. Prvostupňovým rozhodnutím správny orgán prvého stupňa rozhodol, že žalobkyni ako samostatne zárobkovo činnéj osobe povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie nezaniklo dňa 31.03.2007, ale zaniklo 30.06.2009.

44. Z administratívneho spisu správny súd zistil nasledujúce skutočnosti:

- žalobkyňa podala dňa 17.09.2008 správny orgán prvého stupňa registračný list – odhlášku samostatne zárobkovo činnéj osoby zo sociálneho poistenia ku dňu 31.03.2007

- rozhodnutím č. XXXXX-XX/XXXX-XX zo dňa 25.05.2016 správny orgán prvého stupňa rozhodol, že žalobkyni ako samostatne zárobkovo činnéj osobe povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie nezaniklo dňa 31.03.2007, ale zaniklo dňa 30.06.2009, rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 02.07.2016 (ďalej ako „rozhodnutie zo dňa 25.05.2016“)

- oznámením o oprave rozhodnutia č. XXXXX-XX/XXXX-XX zo dňa 08.09.2016 správny orgán prvého stupňa opravil rozhodnutie zo dňa 25.05.2016 tak, že doplnil do záhlavia rozhodnutia opatrovníka žalobkyne A. A. C.

- návrhom zo dňa 31.08.2016 žalobkyňa navrhla obnovu konania vedeného na správnom orgáne prvého stupňa pod č. XXXXX-XX/XXXX-XX

- rozhodnutím č. XXXXX-XX/XXXX-XX zo dňa 14.09.2016 správny orgán prvého stupňa návrh na obnovu konania zamietol

- rozhodnutím č. XXXXX-X/XXXX-XX zo dňa 24.01.2017 Sociálna poisťovňa – ústredie ako odvolací orgán odvolanie proti rozhodnutiu č. XXXXX-XX/XXXX-XX zo dňa 14.09.2016 zamietla a napadnuté rozhodnutie potvrdila

- proti rozhodnutiu zo dňa 25.05.2016 podal prokurátor Okresnej prokuratúry Trnava protest č. Pd 145/16/2207-10 zo dňa 12.10.2016 a napadnuté rozhodnutie navrhol zrušiť ako nezákonné (ďalej ako „protest prokurátora“)

- rozhodnutím č. XXXXX-X/XXXX-XX zo dňa 23.02.2017 Sociálna poisťovňa – ústredie rozhodla, že protestu prokurátora nevyhovuje

- rozhodnutím č. XXXXX-XX/XXXX-XX zo dňa 11.05.2017 generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne ako odvolací orgán odvolanie proti rozhodnutiu č. XXXXX-X/XXXX-XX zo dňa 23.02.2017 zamietol a napadnuté rozhodnutie potvrdil

- okresná prokurátorka dňa 07.06.2017 podala žalobu o preskúmanie rozhodnutia zo dňa 25.05.2016

- rozsudkom, č. k. 45Sa/17/2017-116 zo dňa 21.06.2018 Krajský súd v Trnave rozhodnutie zo dňa 25.05.2016 zrušil a vec vrátil žalovanej na ďalšie konanie

- o kasačnej sťažnosti podanej žalovanou proti rozsudku Krajského súdu v Trnave, č. k. 45Sa/17/2017-116 zo dňa 21.06.2018 Najvyšší správny súd SR rozhodol rozsudkom, sp. zn. 7Sžsk/137/2018 zo dňa 27.04.2022 tak, že kasačnú sťažnosť zamietol

- správny orgán prvého stupňa vydal rozhodnutie č. 926-16/2022-TT zo dňa 15.06.2022, ktorým rozhodol, že žalobkyni ako samostatne zárobkovo činnéj osobe povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie nezaniklo dňa 31.03.2007, ale zaniklo dňa 30.06.2009

- rozhodnutím č. XXXXX-X/XXXX-XX zo dňa 30.09.2022 žalovaná odvolanie žalobkyne proti prvostupňovému rozhodnutiu v celom rozsahu zamietla a prvostupňové rozhodnutie potvrdila.

45. Z administratívneho spisu správny súd ďalej zistil, že rozhodnutím Trnavského samosprávneho kraja, č. j.: TA/2006/3543 zo dňa 08.09.2006 bolo vyhovené žiadosti žalobkyne o vydanie povolenia na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia a povolilo sa prevádzkovať zdravotnícke zariadenie v ambulancii – kategórii lekár v špecializačnom odbore pediatria, detské lekárstvo, všeobecné lekárstvo so začiatkom prevádzkovania činnosti od 01.10.2006. Rozhodnutím Trnavského samosprávneho kraja, č. j.: TA/2007/1784 zo dňa 27.02.2007 bolo vyhovené žiadosti obchodnej spoločnosti GOLIS, s.r.o. o vydanie povolenia na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia a povolilo sa prevádzkovať zdravotnícke zariadenie v ambulancii – kategórii lekár v špecializačnom odbore pediatria, detské lekárstvo, všeobecné lekárstvo so začiatkom prevádzkovania činnosti a v ambulancii – kategórii lekár v špecializačnom odbore oftalmológia od 01.04.2007 a zároveň sa dňom 31.03.2007 zrušilo povolenie na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia žalobkyni vydané Trnavským samosprávnym krajom, č. j.: TA/2006/3543 zo dňa 08.09.2006 v odbore pediatria, detské lekárstvo, všeobecné lekárstvo. Z rozhodnutia Slovenskej lekárskej komory č. L1A/TT/0433/05 zo dňa 08.11.2005 vyplýva, že žalobkyni bola vydaná licencia na výkon samostatnej zdravotníckej praxe

v povolání lekár v odbore pediatria, dorastové lekárstvo. Z rozhodnutia Slovenskej lekárskej komory č. L1A/TT/0882/06 zo dňa 22.08.2006 vyplýva, že žalobkyňa bola vydaná licencia na výkon samostatnej zdravotníckej praxe v povolání lekár v odbore všeobecné lekárstvo. Tu správny súd uvádza, že pokiaľ žalobkyňa požiadala o zrušenie povolenia na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia vydaného Trnavským samosprávnym krajom č. j.: TA/2006/3543 zo dňa 08.09.2006 v odbore pediatria, dorastové lekárstvo, všeobecné lekárstvo a tejto žiadosti bolo rozhodnutím Trnavského samosprávneho kraja č. j.: TA/2007/1784 zo dňa 27.02.2007 v spojení s prílohou č. j. TA/2007/1784 zo dňa 26.04.2007 vyhovené a predmetné povolenie žalobkyne k 31.03.2007 zrušené, neznamená táto skutočnosť automaticky aj zrušenie licencie L1A, a teda zánik postavenia žalobkyne ako samostatne zárobkovo činnnej osoby. Z administratívneho spisu vyplýva, že žalobkyňa bola aj naďalej držiteľkou licencie na vykonávanie samostatnej zdravotníckej praxe vydanéj Slovenskou lekárskou komorou, čo žalobkyňa v priebehu administratívneho konania ani súdneho konania nerozporovala.

46. Žalobkyňa v žalobe namietala predovšetkým porušenie jej procesných práv v administratívnom konaní, poukazujúc na závery predchádzajúceho súdneho konania v tejto veci. K uvedeným námietkam správny súd uvádza nasledujúce. Žalobkyňa sa dovoľavala predovšetkým právnych názorov Krajského súdu v Trnave, uvedených v rozsudku, č. k. 45Sa/17/2017-116 zo dňa 21.06.2018, a čiastočne aj právnych záverov uvedených v rozsudku Najvyššieho správneho súdu SR, sp. zn. 7Sžsk/137/2018 zo dňa 27.04.2022. V tomto smere sa správny súd stotožňuje s argumentáciou žalovanej, že kasačný súd neprisvedčil argumentácii krajského súdu, pokiaľ ide o tvrdené porušenie procesných práv žalobkyne. Kasačný súd v odôvodnení uvedeného rozsudku konštatoval, že prvým úkonom voči účastníkovi, na ktorý sa viaže začatie nedávkového konania, môže byť aj samo vydanie písomného rozhodnutia, keďže zákon o sociálnom poistení neobsahuje všeobecné ustanovenia o tom, že účastníkov je potrebné o začatí konania upovedomiť a dať im možnosť vyjadriť sa k podkladu rozhodnutia pred jeho vydaním. Kasačný súd tiež poukázal na to, že na rozhodnutie o zrušení napadnutého rozhodnutia podľa § 191 ods. 1 písm. g) SSP nepostačuje samo zistenie, že boli porušené ustanovenia o konaní, ale toto porušenie musí byť podstatné a musí byť spôsobilé negatívne sa prejaviť na obsahu vydaného rozhodnutia. Kasačný súd uviedol, že žalobkyňa nijako nespochybnila, že ku dňu vydania napadnutého rozhodnutia bola držiteľkou licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe (tzv. licencie L1A) od 30.06.2006 a ani výšku príjmu z podnikania a z inej samostatne zárobkovej činnosti za rozhodné zdaňovacie obdobia rokov 2006, 2007 a 2008, vyplývajúcu z daňových priznaní za uvedené zdaňovacie obdobia. Kasačný súd konštatoval, že ak by aj správny orgán prvého stupňa nedal žalobkyňa možnosť vyjadriť sa pred vydaním preskúmaného rozhodnutia k veci, nejde o také porušenie, ktoré by odôvodňovalo zrušenie rozhodnutia podľa § 191 ods. 1 písm. g) SSP. Zároveň sa kasačný súd nestotožnil so záverom krajského súdu, že správny orgán prvého stupňa nerozhodol o zániku povinného sociálneho poistenia žalobkyne v primeranej lehote, keďže so žiadneho ustanovenia zákona o sociálnom poistení nevyplýva, že žalovaná môže takéto rozhodnutie vydať len do určitého času po podaní odhlášky a na uvedené nemá vplyv ani dobromyseľnosť poistenca o dátume zániku poistenia. Kasačný súd sa nestotožnil ani so záverom krajského súdu o nepreskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia. Jediným dôvodom pre zamietnutia kasačnej sťažnosti bola nezrozumiteľnosť opravy napadnutého rozhodnutia vykonaná oznámením o oprave rozhodnutia č. 644-49/2016-TT zo dňa 08.09.2016. Po preskúmaní veci sa správny súd stotožnil s právnym názorom kasačného súdu, vyjadrenom v rozsudku, sp. zn. 7Sžsk/137/2018 zo dňa 27.04.2022. Zároveň správny súd konštatuje, že nedostatok, spočívajúci v zmätočnom označení žalobkyne ako účastníčky správneho konania a jej opatrovníka bol v ďalšom konaní, vykonanom po zrušení rozhodnutia zo dňa 25.05.2016, zo strany správneho orgánu prvého stupňa a žalovanej odstránený.

47. Odhláška z povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia ku dňu 31.03.2007 podaná žalobkyňou bola len evidenčným úkonom poistenca, ktorým oznamovala žalovanej skutočnosti, kvôli ktorým jej – podľa jej názoru – malo zaniknúť povinné poistenie. Žalovaná mohla údaje v odhláške bez ďalšieho akceptovať, táto akceptácia však nemala povahu právoplatného rozhodnutia o zániku sociálneho poistenia. Ak žalovaná považovala údaje v odhláške alebo jej účinky za sporné, mohla v nedávkovom konaní podľa § 172 ods. 5 zákona o sociálnom poistení rozhodnúť o zániku povinného poistenia inak, než bolo uvedené v odhláške. Rozhodovanie o tejto otázke je vyhradené nedávkovému konaniu podľa § 172 ods. 5 zákona o sociálnom poistení, pričom zákon ukladá žalovanej rozhodnúť len v prípadoch, ktoré sú sporné, čo bol aj prípad žalobkyne.

48. Žalobkyňa namietala aj skutočnosť, že napadnuté rozhodnutia boli vydané po takmer pätnástich rokoch od podania odhlášky k povinného sociálneho poistenia. Zo žiadneho ustanovenia zákona o sociálnom poistení nevyplýva, že by žalovaná mohla vydať rozhodnutie podľa ustanovenia § 172 ods. 5 len do určitého času po podaní prihlášky alebo odhlášky. Správny súd dodáva, že žalobkyňa

pri podaní odhlášky ku dňu 31.03.2007 nespĺnila svoju povinnosť vyplývajúcu jej z § 227 ods. 2 písm. a) zákona o sociálnom poistení preukázať skutočnosti rozhodujúce pre vznik, trvanie, prerušenie a pre zánik sociálneho poistenia. Žalovaná sa o držbe licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe nedozvedela od žalobkyne, ale až z údajov poskytnutých Slovenskou lekárskou komorou na základe ustanovenia § 233 ods. 9 zákona o sociálnom poistení, ktorého znenie sa v čase medzi podaním odhlášky z povinného sociálneho poistenia žalobkyňou a vydaním napadnutých rozhodnutí zásadne nezmenilo. Následne po preskúmaní skutkového stavu, správny orgán prvého stupňa rozhodol o zániku sociálneho poistenia žalobkyne ako o spornom prípade. Po zistení relevantných skutočností, ktoré odôvodňovali začatie konania v nedávkovom konaní správny orgán prvého stupňa vo veci konal a rozhodol rozhodnutím zo dňa 25.05.2016. Následné konanie o návrhu na obnovu konania, konanie o proteste prokurátora a na to nadväzujúce súdne konanie prispeli k predĺženiu správneho konania, čo však nemá za následok zánik oprávnenia žalovanej rozhodnúť vo veci zániku sociálneho poistenia v prípade žalobkyne. Argumentácii žalobkyne spochybňujúcej uvedený postup preto nie je možné prisvedčiť a bolo v prvom rade povinnosťou žalobkyne preukázať žalovanej skutočnosti rozhodujúce pre zánik sociálneho poistenia. Žalobkyňa sama nespĺnením povinnosti podľa § 227 ods. 2 písm. a) zákona o sociálnom poistení prispela k tomu, že Sociálna poisťovňa vo veci jej povinného poistenia ako samostatne zárobkovo činnnej osoby mohla rozhodnúť až so značným časovým odstupom.

49. Žalobkyňa namietala, že postupom správneho orgánu prvého stupňa došlo k porušeniu čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“). Tu správny súd poukazuje na to, že je otázne, či na vec je možné aplikovať čl. 6 Dohovoru, keďže ten sa vzťahuje na rozhodovanie súdu o občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia. Na druhej strane je primeraná rýchlosť konania jednou z podmienok spravodlivého procesu v širšom zmysle slova. Tento princíp možno odvodiť z čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, ale aj z § 3 ods. 4 Správneho poriadku, podľa ktorého sú správne orgány povinné svedomito a zodpovedne sa zaoberať každou vecou, ktorá je predmetom konania, vybaviť ju včas a bez zbytočných prieťahov. Z administratívneho spisu však vyplýva, že správny orgán začal vo veci konať v primeranej lehote potom, ako zistil relevantné skutočnosti, ktoré odôvodňovali začatie nedávkového konania a v primeranej lehote aj vo veci rozhodol.

50. Vo vzťahu k námietkam žalobkyne o nepreskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia a prvostupňového rozhodnutia, poukazujúc aj na názor kasačného súdu uvedený v rozsudku, sp. zn. 7Sžsk 137/2018 zo dňa 27.04.2022 v predmetnej veci, správny súd uvádza, že prvostupňové rozhodnutie je síce stručné, avšak v spojení s napadnutým rozhodnutím možno konštatovať, že žalobkyňi boli ozrejmené dôvody, na základe ktorých jej povinné poistenie ako samostatne zárobkovo činnnej osobe nezaniklo dňa 31.03.2007 (držba licencie a existencia relevantného príjmu v rozhodnom období), ale zaniklo dňa 30.06.2009 (z dôvodu absencie dosiahnutia relevantnej výšky príjmu v rozhodnom období). Napriek tomu, že žalobkyňa podala odhlášku z povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia ako samostatne zárobkovo činná osoba ku dňu 31.03.2007, aj naďalej bola držiteľkou aktívnej licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe v povolani lekáro, o čom správny orgán prvého stupňa v čase podania odhlášky nemal vedomosť, a preto vo veci žalobkyne následne, keď sa o tejto skutočnosti dozvedel iným spôsobom, rozhodoval ako o spornom prípade.

51. Žalobkyňa namietala, že s ňou prvostupňový správny orgán pred vydaním prvostupňového rozhodnutia nekonal, nebola informovaná o začatí akéhokoľvek konania, týkajúceho sa spochybnenia zániku poistného vzťahu ako samostatne zárobkovo činnnej osoby k 31.03.2007 a vydaniu rozhodnutia nepredchádzala možnosť oboznámiť sa s podkladmi, na základe ktorých bolo rozhodnuté o tom, že poistný vzťah nezanikol k 31.03.2007. Žalobkyňa tvrdila, že nemala možnosť vyjadriť sa ku skutočnostiam, ktoré žalovanú viedli k vydaniu napadnutého rozhodnutia. Správny súd konštatuje, že konanie, ktoré sa začalo na podnet organizačnej zložky Sociálnej poisťovne, ako tomu bolo aj v predmetnom prípade, je podľa § 185 ods. 4 zákona o sociálnom poistení v znení účinnom v rozhodnom čase začaté odo dňa, keď príslušná organizačná zložka Sociálnej poisťovne urobila voči účastníkovi konania prvý úkon. Zákon o sociálnom poistení však nekonkretizuje, o aký úkon má ísť, a preto je za prvý úkon možné považovať aj doručenie prvostupňového rozhodnutia. Žalobkyňa mala možnosť v odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu uplatniť svoje námietky, čo v danej veci aj využila a žalovaná sa s jej námietkami v napadnutom rozhodnutí dostatočne vysporiadala. Nedošlo teda k porušeniu zákonných práv (vrátane procesných práv) žalobkyne. Žalovaná svojím postupom v prvostupňovom a odvolacom konaní zároveň dala žalobkyňi primeranú možnosť, aby uplatňovala svoje právo vyjadriť sa k skutkovému stavu, ktorý bol základom pre vydanie prvostupňového rozhodnutia a navrhovať vykonanie dôkazov na preukázanie jej tvrdení. Správny súd zároveň poukazuje na to, že je všeobecne známou skutočnosťou, vzhľadom na rozhodovaciu prax, že prvostupňové a odvolacie

konanie Sociálnej poisťovne, i rozhodnutia v rámci nich vydané, tvoria jeden celok. Umožňuje to § 218 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, podľa ktorého odvolací orgán preskúma napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu a ak je to nevyhnutné, doterajšie konanie doplní, prípadne zistené nedostatky odstráni. Rozhodnutie žalovanej teda môže byť v rámci takéhoto doplnenia i podrobnejšie skutkovo a právne odôvodnené, pričom takéto odôvodnenie vytvára spolu s odôvodnením prvostupňového rozhodnutia jeden argumentačný celok (por. aj rozsudok Najvyššieho správneho súdu, sp. zn. 9Sžsk/117/2018 zo dňa 27. apríla 2022). V predmetnej veci boli stručné argumenty správneho orgánu prvého stupňa podrobne rozvedené a vysvetlené napadnutým rozhodnutím žalovanej a spolu tieto rozhodnutia tvoria dostatočný podklad na konštatovanie ich presvedčivosti, argumentačnej dostatočnosti a zákonnosti. Žalobkyňa neuviedla žiadne argumenty, ktoré by v tejto súvislosti spochybnili správnosť a zákonnosť prvostupňového a napadnutého rozhodnutí. Pre úplnosť správny súd poukazuje na bod 18. odôvodnenia rozsudku Najvyššieho správneho súdu SR, sp. zn. 7Sžsk/137/2018 zo dňa 27.04.2022, v ktorom kasačný súd uvádza: „Z odôvodnenia tu preskúmaného rozhodnutia vyplýva, že žalovaná pobočka pri jeho vydaní vychádzala z toho, že ďalšia účastníčka je držiteľom „povolenia“ (správne: licencie) na výkon samostatnej zdravotníckej praxe od 30. júna 2006, ktoré ku dňu vydania rozhodnutia nie je zrušené. Ďalej žalovaná pobočka vychádzala z obsahu daňových priznaní ďalšej účastníčky za zdaňovacie obdobia 2006, 2007 a 2008, ktoré obsahujú údaje o výške príjmu z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti. Ďalšia účastníčka tento skutkový základ preskúmaného rozhodnutia nijako nespochybnila, pretože voči preskúmanému rozhodnutiu ani nepodala včasné odvolanie. Podala až návrh na obnovu konania, v ktorom však znova nijako nespochybnila tieto skutkové zistenia, ale namietla, že vydaniu rozhodnutia bráni prekážka rozhodutej veci a predstavil vlastný právny názor na právny význam licencie L1A. Takisto žalobkyňa ani v proteste, ani v samotnej správnej žalobe ani jedno z týchto skutkových východísk preskúmaného rozhodnutia žiadnym konkrétnym spôsobom nespochybnila. Aj pokiaľ by teda postup žalovanej pobočky, ktorá nedala ďalšej účastníčke možnosť vyjadriť sa k veci pred vydaním preskúmaného rozhodnutia, bol porušením ustanovení o nedávkovom konaní, podľa kasačného súdu toto porušenie nemohlo mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia a nemohlo zakladať dôvod na zrušenie preskúmaného rozhodnutia podľa § 191 ods. 1 písm. g) SSP.“

52. Okrem námietok procesného charakteru žalobkyňa namietala iba posúdenie licencie L1A ako dôvodu pre vznik štatútu samostatne zárobkovo činnnej osoby s uvedením, že v obdobných veciach boli podané ústavné sťažnosti týkajúce sa významu licencie L1A v súvislosti so vznikom statusu samostatne zárobkovo činnnej osoby a následnou existenciou účasti na sociálnom poistení.

53. Otázka charakteru licencie L1A bola vyriešená rozsudkom veľkého senátu Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 1Vs/3/2019 zo dňa 24.11.2020, z ktorého správny súd cituje: „Veľký senát sa stotožňuje s názorom, že licencia L1A oprávňuje lekára vykonávať samostatnú zdravotnícku prax, teda poskytovať zdravotnú starostlivosť v zdravotníckom zariadení prevádzkovanom iným poskytovateľom alebo na inom mieste, a že lekár - držiteľ licencie L1A, je oprávnený bez ďalšieho povolenia alebo súhlasu akéhokoľvek orgánu poskytovať zdravotnú starostlivosť. Iba na jeho vôli je ponechané či uvedenú licenciu bude aj využívať, a teda, či bude uzatvárať dohody/zmluvy o výkone zdravotnej starostlivosti s inými prevádzkovateľmi zdravotníckych zariadení a vybrať si, v ktorom zdravotníckom zariadení, resp. inom mieste (napr. v byte chorého, v inom prirodzenom sociálnom prostredí osoby, ktorá vyžaduje poskytovanie zdravotnej starostlivosti) bude zdravotnú starostlivosť poskytovať. V prípade poskytovania zdravotnej starostlivosti na základe licencie L1A ide o tzv. „návštevnu službu“. Samotná skutočnosť, že prevádzkovateľ zdravotníckeho zariadenia, s ktorým lekár - držiteľ licencie L1A, uzatvára dohodu/zmluvu, je povinný spĺňať podmienky ustanovené zákonom, medzi ktoré patrí aj vydanie povolenia na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia s oprávnením na vykonávanie samostatnej zdravotníckej praxe lekára - držiteľa licencie L1A, nijako nesúvisí. Povolenie na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia sa viaže výlučne na osobu prevádzkovateľa zdravotníckeho zariadenia. Zánikom povolenia neprestane lekár, ktorý je držiteľom licencie L1A, spĺňať podmienky pre vydanie tohto druhu licencie. Splnenie predpokladov pre vydanie licencie L1A lekárom nie je naviazané na vydanie povolenia prevádzkovateľa zdravotníckeho zariadenia. Skutočnosť, že lekár držiteľ licencie L1A uzatvára súkromné zmluvy/dohody s prevádzkovateľom zariadenia, ktorý má vydané povolenie, nemožno chápať ako podmienku oprávnenia na výkon zdravotníckej praxe. Podmienky na výkon samostatnej zdravotníckej praxe musí lekár splniť na to, aby mu licencia L1A bola vydaná (pred vydaním licencie L1A). Zmluvu/dohodu s prevádzkovateľom zdravotníckeho zariadenia uzatvára následne, po tom, čo spĺňa podmienky na výkon zdravotníckej praxe, teda po vydaní licencie L1A.“

54. Ako vyplýva z vyššie citovaného rozsudku veľkého senátu Najvyššieho súdu SR, licenciu L1A ako samostatné oprávnenie na výkon zdravotníckeho povolania podľa § 3 ods. 4 písm. c) zákona č. 578/2004

Z. z. treba považovať za oprávnenie na vykonávanie činnosti v zmysle § 5 písm. c) zákona o sociálnom poistení, na základe ktorého je lekár – jej držiteľ považovaný za samostatne zárobkovo činnú osobu.

55. Pre úplnosť správny súd uvádza, že nie je možné prihliadať na staršie rozhodnutie veľkého senátu Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 1Vs 1/2019 a závery v ňom uvedené, a to s poukazaním na znenie § 466 ods. 3 SSP. Podľa tohto ustanovenia je právny názor vyjadrený v rozhodnutí veľkého senátu pre senáty záväzný, no možno sa od neho odchyliť len tým, že sa vec znova postúpi na prejednanie veľkému senátu. Takéto nové rozhodnutie veľkého senátu sa potom znova stáva záväzným pre všetky senáty. To logicky predpokladá, že vydaním nového rozhodnutia veľkého senátu zanikajú účinky záväznosti právneho názoru vyjadreného v skoršom rozhodnutí veľkého senátu v tom rozsahu, v akom sa právny názor vyjadrený v neskoršom rozhodnutí odchyľuje od skoršieho rozhodnutia veľkého senátu. Zákon takúto situáciu vyslovene predpokladá a možno z neho logicky vyvodíť jej riešenie, že záväzným zostáva len právny názor vyslovený neskôr (napr. rozsudok Najvyššieho správneho súdu SR, sp. zn. 7Ssk/65/2023 zo dňa 30.04.2024).

56. Ani v novom konaní, po zrušení rozhodnutia zo dňa 25.05.2016, žalobkyňa nespochybňovala, že v rozhodnom čase bola držiteľkou licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe (tzv. licencie L1A) od 30.06.2006 a nenamietala ani výšku príjmu z podnikania a z inej samostatne zárobkovej činnosti za rozhodné zdaňovacie obdobia rokov 2006, 2007 a 2008, ktorú správny orgán prvého stupňa a žalovaná zistili z daňových priznaní žalobkyne za uvedené zdaňovacie obdobia.

57. Vzhľadom na skutočnosť, že správny súd posudzuje žalobu fyzickej osoby v sociálnych veciach neformálne a nie je viazaný žalobnými bodmi (§ 202 ods. 2 prvá veta a § 203 ods. 2 SSP), správny súd preskúmal vec aj mimo žalobných bodoch z toho hľadiska, či nie sú dané iné dôvody pre zrušenie rozhodnutia, avšak po preskúmaní veci správny súd konštatuje, že nebolo preukázané, že povinné poistenie žalobkyne zaniklo ku dňu 31.03.2007. Naopak, z administratívneho spisu vyplýva, že žalobkyňa spĺňala zákonné podmienky pre trvanie povinného sociálneho poistenia (status samostatne zárobkovo činnnej osoby a existencia relevantného príjmu v rozhodnom období) aj po tomto dátume, a to až do 30.06.2009. Žalovaná tak v oboch stupňoch rozhodla v súlade so zákonom o sociálnom poistení keď ustálila, že žalobkyňa ako samostatne zárobkovo činnnej osobe zaniklo povinné sociálne poistenie až 30.06.2009.

58. Správny súd preto dospel k záveru, že rozhodnutia vydané žalovanou a prvostupňovým správnym orgánom vychádzajú zo spoľahlivo zisteného skutočného stavu veci, ktorý je dokladovaný dôkazmi zabezpečenými vlastným šetrením správneho orgánu a dôkazmi poskytnutými na základe spolupráce s Daňovým resp. Finančným riaditeľstvom Slovenskej republiky, tvoriacimi obsah administratívneho spisu boli riadne odôvodnené, žalobkyňa ako účastníčka správneho konania dostala odpoveď na všetky zásadné otázky, pričom napadnuté rozhodnutie ani prvostupňové rozhodnutie nemožno hodnotiť ako arbitrárne či nepreskúmateľné, a preto nezákonné. Preskúmané rozhodnutie žalovanej postačujúcim spôsobom vysvetľuje všetky podstatné skutočnosti a dáva odpovede na nastolené právne i skutkové otázky vrátane odvolacích námietok a z hľadiska jeho komplexného posúdenia je dostatočne zrozumiteľné a presvedčivé. Skutočnosť, že so závermi rozhodnutí správnych orgánov žalobkyňa nesúhlasí, nie je dôvodom na vyslovenie ich nezákonnosti. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti vyhodnotil správny súd žalobné námietky žalobkyne ako nedôvodné.

59. Na námietky smerujúce proti rozhodnutiu správneho orgánu prvého stupňa o predpísaní poistného za sporné obdobie správny súd neprihliadal, keďže rozhodnutie o predpísaní poistného nie je predmetom súdneho prieskumu v tomto konaní.

60. Preskúmaním veci správny súd dospel k záveru, že žiadna zo žalobných námietok nie je dôvodná, pričom ani sám nezistil dôvody nezákonnosti žalobou napadnutého rozhodnutia, a preto žalobu ako nedôvodnú podľa § 190 SSP v spojení s § 199 ods. 3 SSP zamietol.

61. O trovách konania správny súd rozhodol podľa § 175 ods. 1 v spojení s § 167 a § 168 SSP. Žalobkyňa v konaní nemala úspech, a preto jej nárok na náhradu trov konania správny súd nepriznal. Vo vzťahu k žalovanej, ktorá bola v konaní úspešná, správny súd nezistil osobitné dôvody, pre ktoré by bolo spravodlivé požadovať od žalobkyne, aby nahradila žalovanej dôvodne vynaložené trovy konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustná kasačná sťažnosť.

Kasačná sťažnosť musí byť podaná v lehote jedného mesiaca od doručenia tohto rozhodnutia a podáva sa na Správnom súde v Bratislave v počte vyhotovení, zodpovedajúcom počtu účastníkov konania (§ 443 ods. 1 SSP).

Zmeškanie lehoty na podanie kasačnej sťažnosti nemožno odpustiť (§ 443 ods. 5 SSP).

Lehota na podanie kasačnej sťažnosti je zachovaná, ak počas nej bola kasačná sťažnosť podaná na kasačnom súde (§ 444 SSP).

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania (ktorému správne mu súdu je určená, kto ju robí, ktorej veci sa týka a čo ňou sleduje, podpis) uviesť a) označenie napadnutého rozhodnutia, b) údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, c) opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (ďalej len „sťažnostné body“), d) návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh) (§ 445 ods. 1 SSP).

Kasačnú sťažnosť možno odôvodniť len tým, že správny súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že a) na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správnom súdnictve, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania, nemal procesnú subjektivitu, c) účastník konania nemal spôsobilosť samostatne konať pred správnym súdom v plnom rozsahu a nekonal za neho zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už skôr právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už skôr začalo konanie, e) vo veci rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený správny súd, f) nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, g) rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci, h) sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu, i) nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti alebo j) podanie bolo nezákonne odmietnuté (§ 440 ods. 1 SSP).

Dôvod kasačnej sťažnosti uvedený v odseku 1 písm. g) až i) sa vymedzí tak, že sťažovateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Dôvod kasačnej sťažnosti nemožno vymedziť tak, že sťažovateľ poukáže na svoje podania pred správnym súdom (§ 440 ods. 2 SSP).

Kasačná sťažnosť nie je prípustná, a) ak sa opiera o iné dôvody, ako sú uvedené v § 440, b) ak sa opiera o dôvody, ktoré sťažovateľ neuplatnil v konaní pred správnym súdom, v ktorom bolo vydané napadnuté rozhodnutie, hoci tak urobiť mohol, c) ak smeruje len proti dôvodom rozhodnutia správneho súdu (§ 439 ods. 3 SSP).

Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti (§ 445 SSP).

Sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom. Tieto povinnosti neplatia, ak má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, ak ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c) a d), ak je žalovaným Centrum právnej pomoci (§ 449 SSP).